

בה אימא לא¹⁶ צריכא אמר רב הונא הנכנס לבית הכנסת ומצא צבור שמתפללין *אם יכול להתחיל ולגמור עד שלא יגיע ש"ץ למודים יתפלל ואם לאו אל יתפלל ריב"ז אמר *אם יכול להתחיל ולגמור עד שלא יגיע ש"ץ לקדושה יתפלל ואם לאו אל יתפלל במאי קמ מפלגי מר סבר יחיד אומר קדושה וכן סבר אין יחיד אומר קדושה וכן¹⁷ אמר רב אדא בר אבהו¹⁸ מנין שאין יחיד אומר קדושה שנאמר¹⁹ ונקדשתי בתוך בני ישראל יכל דבר שבקדושה לא יהא פחות מעשרה מאי

(4) רמב"ם פ"י מהלכות תפילה ה"יז

שיקדים תפלתו לתפלת הציבור. הנכנס לבית הכנסת ומצא צבור שמתפללין בלחש אם יכול להתחיל ולגמור עד שלא יגיע שליח ציבור לקדושה ויחיד יתפלל ואם לאו ימתין עד שיתחיל שליח ציבור להתפלל בקול רם ויתפלל עמו בלחש מלה במלה עד שייגיע שליח ויציבור לקדושה ועונה קדושה עם הציבור ומתפלל שאר תפלה לעצמו. ואם התחיל להתפלל קודם שליח ציבור והגיע שליח ציבור לקדושה לא יפסיק [ו]ולא יענה קדושה עמו. וכן לא יענה אמן יהא שמויה רבא מברך והוא באמצע התפלה ואין צריך לומר בשאר הברכות: 14

(2) תוס' ברכות כא: ד"ה עד

לו עיקר בגמ' ור"ת היה רגיל כשהיה מתפלל צימד כשהחן מגיע למודים היה כורע עם הקהל בלה אמירה כלל ודוקא באמצע צרכה אבל בסוף צרכה לא דלמיר לקמן (דף לה:) דלסוף לשמות בסוף כל צרכה וצרכה מיהו לכתחלה אין לעשות כן כדמשמע הכא וכתיב רש"י צרכה פרק לולב

(א) הנכנס לבית הכנסת. ואם (ב) רוצה לצאת להתפלל בעונה חוץ לבית הכנסת, מתפלל ואין צריך להמתין:

(13) ערוך השלחן סי' קט

ה ודנה לפי מה שנתבאר דקדושה דוחה תפלה בצבור, א"כ אותם בני אדם המאריכים בתפלת שמונה עשרה באופן שאפילו יתחילו עם הציבור לא יסיימו קודם הקדושה, איך מצאו ידיהם ורגליהם, והא זהו נגד הגמרא, והיה להם להמתין עד אחר הקדושה, ומעולם לא שמענו ולא ראינו מי שיעשה כן, וכמה גדולי עולם המאריכין בתפלה עד אחר קדושה דאולי שמפני זה המנהג ברוב תפוצות ישראל להמתין על הרב בחזרת הש"ץ כדי שלא יכשל בזה, אמנם אין זה מספיק. ונ"ל שזה לא אמרו חז"ל אלא באדם שאינו מאריך בתפלה אלא שבא אחר שכבר הציבור התחילו להתפלל, דאדם כזה ימתין עד אחר קדושה ויתפלל ביחידות, אבל מי שדרכו להאריך בתפלתו ומתפלל תמיד עם הציבור אין סבא שלעולם נבטלו מתפלת ציבור, אלא מתפלל עם הציבור, ואם הציבור עונין קדושה ישתוק

(10) ביאור הלכה סי' קט ט"ב

וכדלקמן בסימן רלו, במגן אברהם סעיף קטן ג: * אם מתחיל להתפלל וכו'. עיין מה שכתבנו במשנה ברורה סעיף קטן די בשם אליה רבה דסבירא ליה דזה מותר אפילו לכתחלה. אך אם עמד להתפלל מקודם הש"ץ, ומתוך כוונתו המרוכה או מאיזה סיבה הגיע לקדושה עם הש"ץ, או להיפך, שהתחיל אחר שהתחיל הש"ץ, ומחמת שהאריך הש"ץ הגיע לקדושה, משמע מיניה שם דזה גם לדידה אינו מותר אך ריעבד, ונראה לי דהוא הדין כשאין לו עצה אחרת לשמיעת הקדושה:

דיני יחיד בחזרת הש"ץ - א'

נערך ע"י יחזקאל הרטמן

(3) דרכי משה סי' קיג

קיג (א) ואין להקשות מהא דכתוב לעיל סימן ק"ט שלא יתחיל להתפלל אלא אם כן יגיע למקום ששוחין שם כשיגיע שליח ציבור למודים משמע הא באמצע הברכה אסור לשחות עם הציבור דיש לומר דאף על גב דמותר לשחות באמצע הברכה מכל מקום הואיל ואינו מחוייב שם לשחות ישכח בתפלתו ולא ישחה עמהן

(2) תוס' ברכות כא: ד"ה עד

לו עיקר בגמ' ור"ת היה רגיל כשהיה מתפלל צימד כשהחן מגיע למודים היה כורע עם הקהל בלה אמירה כלל ודוקא באמצע צרכה אבל בסוף צרכה לא דלמיר לקמן (דף לה:) דלסוף לשמות בסוף כל צרכה וצרכה מיהו לכתחלה אין לעשות כן כדמשמע הכא וכתיב רש"י צרכה פרק לולב

(14) משנה ברורה ריש סי' קט

(א) הנכנס לבית הכנסת, ואם (ב) רוצה לצאת להתפלל בעונה חוץ לבית הכנסת, מתפלל ואין צריך להמתין:

(5) שולחן ערוך סי' קט

א [א] [א] [א] הנכנס לבית הכנסת ומצא צבור מתפללין אם יכול להתחיל ולגמור קודם (א) שיגיע שליח

(6) מגן אברהם סי' קט ט"ק ב-ג

נ"ו [סעיף ב] צרכה [א] [ב] [ג] [ד] [ה] [ו] [ז] [ח] [ט] [י] [יא] [יב] [יג] [יד] [טו] [טז] [יז] [יח] [יט] [כ] [כא] [כב] [כג] [כד] [כה] [כו] [כז] [כח] [כט] [ל] וכו' ומה שכתב הנכנסת חתף אחר קדושה ואם ימתין עד אחר מודים לא יוכל לענות אמן יהא שמויה רבא-אחר הקדים שאמר י"ה, ואם ימתין עד אחר הקדים יעבור ומן התפלה או

לא יוכל להתפלל ערביה עם הצבור, נראה לי דיתחיל מיד, דמוטב לבטל מודים מאמין יהא שמויה רבא, כמו שכתבתי [א] סימן נ"ו [סי' ב] [א] [ב] [ג] [ד] [ה] [ו] [ז] [ח] [ט] [י] [יא] [יב] [יג] [יד] [טו] [טז] [יז] [יח] [יט] [כ] [כא] [כב] [כג] [כד] [כה] [כו] [כז] [כח] [כט] [ל] וכו' ומה שכתבתי חתף אחר קדושה ואם ימתין עד אחר מודים לא יוכל לענות אמן יהא שמויה רבא, ואם ימתין עד אחר הקדים יעבור ומן התפלה או

לא יוכל להתפלל עם שליח צבור כשיגיע עם שליח צבור לנקדישך יאמר עמו ז מלה (1) במלה כל הקדושה כמו שהוא אומר [א] וכן יאמר עמו מלה במלה כ"ח ברכת האל הקדוש וברכת שומע (1) תפלה י"י [א] וגם יכוין שכשיגיע שליח צבור למודים יגיע גם הוא למודים או לחשוב שמך ולך נאה להורות כדי שישחה עם שליח צבור במודים: הגה [א] אצל לכתחלה לו לא יתחיל עד אחר שאמר קדושה והאל הקדוש אלא שאם הולך להתחיל מכה שהשעה עוברת או כדי לטמון גאולה לתפילה דינה הכי:

(11) ביאור הלכה סי' קט ט"א

* הנכנס לבית הכנסת ומצא צבור וכו'. נסתפקתי, אם מדרך טבעו להאריך בתפלה ואינו יכול לסיים עד קדושה, אם מותר להתחיל. ומכאן אין ראייה לאיסור, דאפשר דזה לאו תפלת צבור גמורה מקרי, מאחר שלא התחיל עמהן בשוה, וכמו שכתב הפרי מגדים, אבל אם מתחיל בשוה אפשר כיון דעתה חל עליו החיוב להתפלל בצבור, וחיוב עניית הקדושה לעת-עתה אין עליו, אין לו לחוש כלל למה שאחר-כך לא יהיה יכול לקיים מצוה דעדיפא מזה; וגם, דאז יהיה אנוס ופסטר מלענות. ומכל מקום אין להביא ראייה להקל ממה דנקט הגמרא "ומצא צבור מתפללין" ולא נקט יותר רבותא את הענין שצייננו, דאפשר דהגמרא מילתא דשכיחא נקט. וצריך לציין בדין כללי "אין מעבירין על המצוות": * לקדושה או לקדיש. עיין בפרי מגדים דקחשיב סדר

(12) דינים והנהגות לחזו"א פ"ה

יש אומרים משמו שהמאריך בתפלתו רשאי להתחיל שמו"ע יחד עם הצבור אף שלא יגמור קודם קדושה.

(8) מגן אברהם סי' קט ט"ק ז

שליח ממתיב שם לשחות (דרכי משה סימן קי"ג ריש אות ב.) ועיין צ"ב שם [ד"ה ומי ודוקא] עוד מיוזים: ז מלה במלה פירוט, שיאמר עמו נקדש, לדור ודור וכו' עד האל הקדוש, ואח"כ יתפלל צניי עמנו אם יוכל לקיים קודם שיגיע ש"ץ לקיים שומע תפלה

(9) משנה ברורה על סימן קט סעיף ב'

ביחד, ואז אין צריך תו לעניית אלו האמנים, כמו הש"ץ בעצמו: (יג) וגם יכוין וכו'. עיין לעיל בסעיף קטן יא. ובספר מגן גבורים כתב, דטוב יותר להתפלל מלה במלה לקיים שחייה ואמנים משימרה להתפלל עד שלא יגיע שליח צבור למודים, וכן משמע בספר אליהו וכו'. ובספר אליה רבה האריך במכמה פוסקים דאפילו לכתחלה מותר להתחיל עם השליח צבור בשוה. ועיין בחיי אדם שמשמע מיניה דעל-כל-פנים בשחרית בוודאי יש להקל בזה, כדי שלא יצטרך להמתין כל-כך ב"שירה חדשה", עיין שם. ואפילו במנחה יש להקל בזה על-ידי צורך קצת, כן כתב בספר מאמר מרדכי, וכעין

א [א] [א] [א] הנכנס לבית הכנסת ומצא צבור מתפללין אם יכול להתחיל ולגמור קודם (א) שיגיע שליח צבור לקדושה *אם יכול להתחיל ולגמור עד שלא יגיע ש"ץ למודים יתפלל ואם לאו אל יתפלל ריב"ז אמר *אם יכול להתחיל ולגמור עד שלא יגיע ש"ץ לקדושה יתפלל ואם לאו אל יתפלל במאי קמ מפלגי מר סבר יחיד אומר קדושה וכן סבר אין יחיד אומר קדושה וכן¹⁷ אמר רב אדא בר אבהו¹⁸ מנין שאין יחיד אומר קדושה שנאמר¹⁹ ונקדשתי בתוך בני ישראל יכל דבר שבקדושה לא יהא פחות מעשרה מאי

שיקדים תפלתו לתפלת הציבור. הנכנס לבית הכנסת ומצא צבור שמתפללין בלחש אם יכול להתחיל ולגמור עד שלא יגיע שליח ציבור לקדושה ויחיד יתפלל ואם לאו ימתין עד שיתחיל שליח ציבור להתפלל בקול רם ויתפלל עמו בלחש מלה במלה עד שייגיע שליח ויציבור לקדושה ועונה קדושה עם הציבור ומתפלל שאר תפלה לעצמו. ואם התחיל להתפלל קודם שליח ציבור והגיע שליח ציבור לקדושה לא יפסיק [ו]ולא יענה קדושה עמו. וכן לא יענה אמן יהא שמויה רבא מברך והוא באמצע התפלה ואין צריך לומר בשאר הברכות: 14

(11) ביאור הלכה סי' קט ט"א

* הנכנס לבית הכנסת ומצא צבור וכו'. נסתפקתי, אם מדרך טבעו להאריך בתפלה ואינו יכול לסיים עד קדושה, אם מותר להתחיל. ומכאן אין ראייה לאיסור, דאפשר דזה לאו תפלת צבור גמורה מקרי, מאחר שלא התחיל עמהן בשוה, וכמו שכתב הפרי מגדים, אבל אם מתחיל בשוה אפשר כיון דעתה חל עליו החיוב להתפלל בצבור, וחיוב עניית הקדושה לעת-עתה אין עליו, אין לו לחוש כלל למה שאחר-כך לא יהיה יכול לקיים מצוה דעדיפא מזה; וגם, דאז יהיה אנוס ופסטר מלענות. ומכל מקום אין להביא ראייה להקל ממה דנקט הגמרא "ומצא צבור מתפללין" ולא נקט יותר רבותא את הענין שצייננו, דאפשר דהגמרא מילתא דשכיחא נקט. וצריך לציין בדין כללי "אין מעבירין על המצוות": * לקדושה או לקדיש. עיין בפרי מגדים דקחשיב סדר

(12) דינים והנהגות לחזו"א פ"ה

יש אומרים משמו שהמאריך בתפלתו רשאי להתחיל שמו"ע יחד עם הצבור אף שלא יגמור קודם קדושה.

(8) מגן אברהם סי' קט ט"ק ז

שליח ממתיב שם לשחות (דרכי משה סימן קי"ג ריש אות ב.) ועיין צ"ב שם [ד"ה ומי ודוקא] עוד מיוזים: ז מלה במלה פירוט, שיאמר עמו נקדש, לדור ודור וכו' עד האל הקדוש, ואח"כ יתפלל צניי עמנו אם יוכל לקיים קודם שיגיע ש"ץ לקיים שומע תפלה

(9) משנה ברורה על סימן קט סעיף ב'

ביחד, ואז אין צריך תו לעניית אלו האמנים, כמו הש"ץ בעצמו: (יג) וגם יכוין וכו'. עיין לעיל בסעיף קטן יא. ובספר מגן גבורים כתב, דטוב יותר להתפלל מלה במלה לקיים שחייה ואמנים משימרה להתפלל עד שלא יגיע שליח צבור למודים, וכן משמע בספר אליהו וכו'. ובספר אליה רבה האריך במכמה פוסקים דאפילו לכתחלה מותר להתחיל עם השליח צבור בשוה. ועיין בחיי אדם שמשמע מיניה דעל-כל-פנים בשחרית בוודאי יש להקל בזה, כדי שלא יצטרך להמתין כל-כך ב"שירה חדשה", עיין שם. ואפילו במנחה יש להקל בזה על-ידי צורך קצת, כן כתב בספר מאמר מרדכי, וכעין